

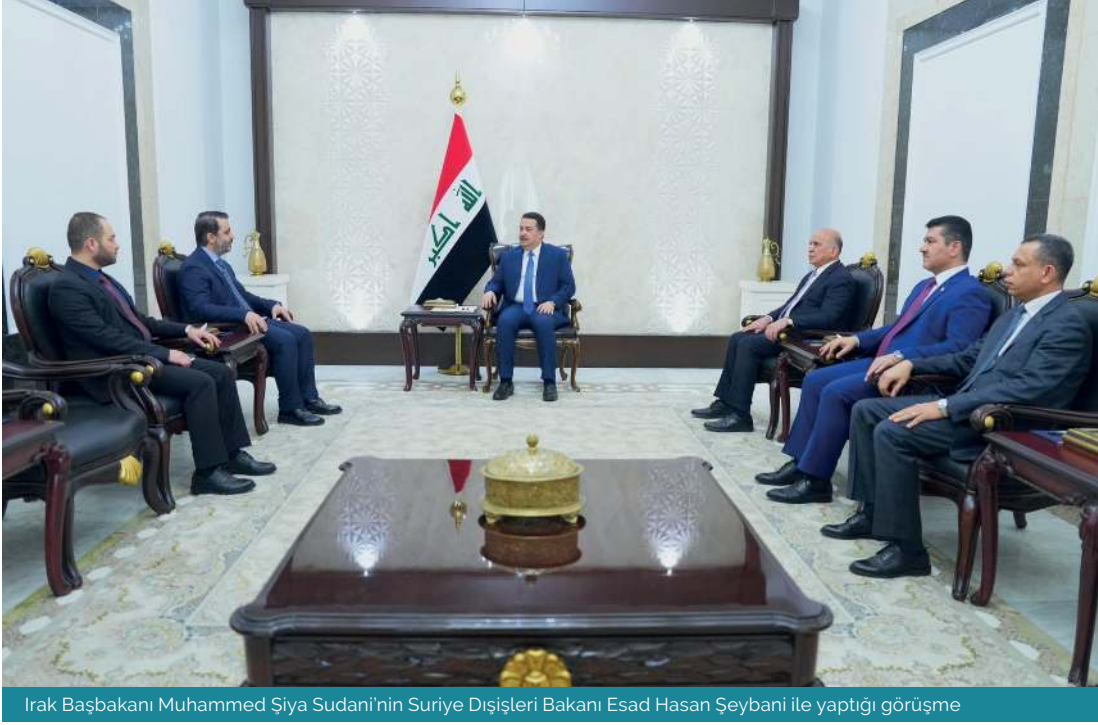

IRAK'IN SURİYE DOSYASI: GÜVENLİKTEN EKONOMİYE UZANAN YOL HARİTASI

SERCAN ÇALIŞKAN

Suriye'de Baas rejiminin çöküşü sonrasında şekillenen yeni yönetim yalnızca Suriye için değil bölgesel düzlemde de çok sayıda aktör açısından önemli bir kırılma noktası olmuştur. Bu gelişme, Suriye ile 600 kilometreyi bulan bir sınır hattına sahip olan Irak için de stratejik nitelikte bir dış politika gündemi yaratmıştır. Özellikle DE-

AŞ'ın 2014'teki yükselişiyle Suriye'den Irak'a taşan güvenlik tehditleri, Irak'ın Şam ile ilişkilerini salt diplomatik bir mesele olmaktan çıkararak ulusal güvenlik meselesine dönüştürmüştür. Irak hükümeti bu yeni dönemde Suriye ile temaslarını kademeli biçimde artırarak süreci önce güvenlik eksenli, ardından da enerji ve ticaret gibi alanları kapsayan çok

Irak Başbakanı Muhammed Şiya Sudani'nin Suriye Dışişleri Bakanı Esad Hasan Şeybani ile yaptığı görüşme

boyutlu bir iş birliğine dönüştürmeye başlamıştır. Irak Başbakanı Muhammed Şiya Sudani'nin "Suriye'yi ulusal güvenliğimizin bir parçası olarak görüyoruz" açıklaması, Bağdat'ın bu süreçte stratejik yaklaştığını göstermektedir. Dolayısıyla hem terörle mücadele hem de bölgesel istikrar arayışı Irak'ın Suriye politikasında temel belirleyiciler haline gelmiştir.

Bu çalışma, son altı aylık süreçte gelişen Irak-Suriye ilişkilerini, güvenlik öncelikli bir yaklaşımdan çok boyutlu iş birliğine evrilen bir süreç olarak analiz etmektedir. Aynı zamanda İran'ın etkisi, Irak iç siyasetindeki direnç alanları ve yaklaşan parlamento seçimlerin ilişkiler üzerindeki potansiyel etkileri gibi sınavıcı faktörler de ele alınacaktır. Bununla birlikte Suriye'nin uluslararası sistem-

de artan meşruiyeti, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) yaptırımlarının kaldırılması ve bölgesel diplomatik girişimlerin yoğunlaşması gibi gelişmelerin Irak-Suriye ilişkilerini nasıl dönüştürebileceği değerlendirilecektir. Böylece Irak'ın yeni Suriye politikasının temel dinamiklerini anlamak ve bu ilişkinin geleceğine dair senaryoları bütüncül bir çerçevede ele anlamak mümkün olacaktır.

GÜVENLİKTEN EKONOMİYE: IRAK'IN SURİYE YAKLAŞIMINDA YENİ DÖNEM

Irak'ın Suriye'deki yeni yönetimle kurduğu ilişki, başlangıç itibarıyla açık biçimde güvenlik eksenli bir zeminde şekillenmiştir. Bu tercihin arkasında yalnızca güncel güvenlik riskleri değil, aynı zamanda Irak'ın yakın ta-

1 "Cumhurbaşkanı Erdoğan, Irak Başbakanı Sudani ile ortak basın toplantısında konuştu", *İletişim Başkanlığı*, 8 Mayıs 2025.

rihinde travmatik izler bırakan tecrübeler de yer almaktadır. 2014 yılında DEAŞ'ın Suriye üzerinden Irak'a sızarak Musul'u ele geçirmesi yalnızca askerî bir yenilgi değil toplumsal hafızaya kazınmış bir ulusal güvenlik krizi olarak değerlendirilmiştir. Dolayısıyla Suriye'deki yönetim değişikliğinin ardından Bağdat'ın ilk refleksi muhtemel güvenlik tehditlerinin Irak'a yönelmesini engellemek olmuştur.

Bu güvenlik önceliği ilk resmî temasların niteliğinde açıkça gözlemlenmiştir. 26 Aralık 2024 tarihinde Irak Ulusal İstihbarat Servisi Başkanı Hamid Şatri başkanlığında Şam'a gönderilen heyet, iki ülke arasındaki sınır güvenliğini güçlendirmeye, sınır hattında faaliyet gösteren silahlı grupların hareketliliğini sınırlamaya ve özellikle DEAŞ tehdidinin yeniden canlanmasını engellemeye odaklanmıştır.² Bu bağlamda Irak'ın istihbarat kurumu aracılığıyla başlattığı temaslar, Şam ile kurulacak ilişkinin temelini askerî ve güvenlik koordinasyonu üzerine inşa etmeyi hedeflediğini ortaya koymuştur. Dışişleri heyetlerinden önce güvenlik bürokrasisinin devreye sokulması, Bağdat'ın

önceliğinin siyasi yakınlaşmadan ziyade sahadaki tehditleri kontrol altına almak olduğunu göstermektedir. Irak Başbakanı Sudani'nin Suriye politikasında sınır güvenliğine öncelik tanıması aynı zamanda iç kamuya yönelik bir güven telkin etme çabası olarak da okunabilir. Zira Musul'un düşüşüyle birlikte oluşan travmatik hafıza güvenlik odaklı adımların sadece stratejik değil toplumsal bir meşruiyet ihtiyacına da hizmet etmektedir.

Irak'ın bu güvenlik merkezli yaklaşımı zamanla daha geniş kapsamlı bir çerçeveye evrilmiştir. 2025 yılının ilk aylarından itibaren Şam ile yürütülen temaslarda yalnızca sınır güvenliği değil enerji ve ticaret başlıkları da gündeme alınmaya başlanmıştır. Özellikle 18 Nisan 2025 tarihinde Katar'ın başkenti Doha'da gerçekleşen Sudani-Şara görüşmesinin ilişkilerde yeni bir evrenin kapısını araladığı söylenebilir. Bu görüşmede yalnızca güvenlik iş birliği değil ekonomik entegrasyonun tekrar güçlendirilmesi başlıkları da karşılıklı olarak ele alınmıştır.³ Görüşmenin ardından Irak tarafından ikinci bir heyet Şam'a gönderilmiş; bu heyete yine Hamid Şatri başkanlık etmiş

18 Nisan 2025 tarihinde Katar'ın başkenti Doha'da gerçekleşen Sudani-Şara görüşmesinin ilişkilerde yeni bir evrenin kapısını araladığı söylenebilir. Bu görüşmede yalnızca güvenlik iş birliği değil ekonomik entegrasyonun tekrar güçlendirilmesi başlıkları da karşılıklı olarak ele alınmıştır.

2 "Iraq Makes First Official Contact with New Syrian Administration", *English Aawsat*, 27 Aralık 2024.

3 "Inside story: Iraqi PM meets Syrian president in groundbreaking encounter in Doha", *Amwaj Media*, 17 Nisan 2025.

İlk ziyaretlerdeki istihbarat düzeyindeki koordinasyon çerçevesi artık siyasi liderler arasında doğrudan görüşmeler, teknik heyet ziyaretleri ve kurumsal iş birliği modellerine evrilmiştir.

ancak bu kez heyet yapısında İçişleri Bakanlığı Sınır Muhafızları Güçleri, Ticaret ve Petrol Bakanlıkları ile Sınır Kapıları Kurumundan üst düzey yetkililer de yer almıştır.⁴ Bu gelişme, Bağdat'ın Suriye dosyasına artık sadece güvenlik merceğinden değil daha bütüncül bir devlet kapasitesiyle yaklaştığını göstermektedir.

İkinci ziyaretin en dikkat çekici gündemlerinden biri ise Irak petrolünün Suriye toprakları üzerinden Akdeniz limanlarına ulaştırılması projesinin ikili görüşmelerde gündem maddelerinden biri olmasıdır. Boru hattının rehabilitasyonu konusu, Irak'ın Basra Körfezi'ne sıkışmış enerji ihracat güzergâhlarını çeşitlendirme hedefiyle doğrudan bağlantılıdır. Bu proje yalnızca Irak'ın ekonomik güvenliğini artırmakla kalmayacak aynı zamanda Suriye'yi bölgesel enerji denkleminde bir geçiş ülkesi hâline getirecek ve Şam'ın uluslararası ekonomik sistemle entegrasyon sürecini hızlandırabilecektir. Bu bağlamda enerji alanındaki temaslar hem Irak hem de Suriye açısından stratejik iş birliğinin simgesi niteliğinde görülmelidir.

Güvenlikten enerjiye uzanan bu dönüşüm yalnızca alan

çeşitliliği bakımından değil aynı zamanda sürecin yönetim tarzı açısından da bir dönüşümü ifade etmektedir. İlk ziyaretlerdeki istihbarat düzeyindeki koordinasyon çerçevesi artık siyasi liderler arasında doğrudan görüşmeler, teknik heyet ziyaretleri ve kurumsal iş birliği modellerine evrilmiştir. Sürecin bu yönde gelişmesi, sahadaki güvenlik risklerinin görece azaltılması için etkili olmuştur. Özellikle Suriye'nin kuzeydoğusunda DEAŞ'ın yeniden örgütlenmesine dair somut bir gelişme yaşanmaması Irak'ın daha cesur ekonomik açılımlar yapabilmesini de mümkün kılmıştır. Ancak bu dönüşümün mutlak ve geri döndürülemez olduğu söylenemez. Sürecin hâlâ kırılgan bir zeminde ilerlediği, özellikle Irak iç siyasetinde etkin olan silahlı grupların zaman zaman bu diplomatik adımlara muhalefet ettiği gözlenmektedir. Başbakan Sudani'nin Suriye Cumhurbaşkanı Ahmed Şara'yı Bağdat'taki Arap Birliği Zirvesi'ne davet etmesi sonrasında Asaib Ehlül Hak lideri Kays Hazali'nin kamuoyuna açık bir şekilde "Şara tutuklanmalıdır" çıkışı, bu kırılganlığı gözler önüne sermektedir. Dolayısıyla Bağdat'ın Şam ile kurmaya çalıştığı çok boyutlu ilişki modelinin sürdürülebilirliği yalnızca böl-

4 "Iraqi delegation headed by al-Shatri meets with al-Sharaa in Syria", *Iraqi News Agency*, 25 Nisan 2025.

gesel dengelere değil Irak iç siyasetindeki kurumsal istikrar düzeyine de bağlıdır.

Sonuç olarak ortaya çıkan tabloda Irak-Suriye ilişkileri güvenlik odaklı bir refleksle başlamış ve zamanla enerji ve ekonomi başlıklarının eklenmesiyle daha stratejik bir boyut kazanmıştır. Bu dönüşüm, Irak'ın dış politikasında sadece tehditlere karşı savunma refleksleriyle değil fırsat üretme kapasitesiyle de hareket etmeye başladığını göstermesi bakımından dikkate değerdir. Önümüzdeki süreçte bu dönüşümün kalıcılaşabilmesi kurumsal koordinasyonun derinleştirilmesine ve iç politik direnci aşabilecek bir dış politika kapasitesinin inşasına bağlı olacaktır.

IRAK-SURİYE İLİŞKİLERİNDE ÇOK KATMANLI RİSK ALANLARI

Irak ile Suriye arasında son dönemde gelişen çok boyutlu temaslara rağmen bu sürecin önünde hem dışsal hem de içsel çeşitli sınamalar yer almaktadır. Irak hükûmeti Suriye ile diplomatik, ekonomik ve güvenlik alanlarında derinleşen ilişkiler inşa etmeye çalışmaktadır. Bunda özellikle İran'ın etkisi, iç siyasi aktörlerin tutumu ve yaklaşan seçim atmosferi bu süreci zaman zaman kesintiye uğratabilecek potansiyel riskler üretmektedir.

Bu sınamaların başında İran faktörü dikkat çekmektedir. İran, Irak siyasetinde ve sahadaki silahlı milis varlığında be-

18 Nisan 2025 tarihinde Katar'ın başkenti Doha'da gerçekleşen Sudani-Şara görüşmesinin ilişkilerde yeni bir evrenin kapısını araladığı söylenebilir. Bu görüşmede yalnızca güvenlik iş birliği değil ekonomik entegrasyonun tekrar güçlendirilmesi başlıkları da karşılıklı olarak ele alınmıştır.

9 Mart 2025 tarihinde Ürdün'ün Amman kentinde Türkiye, Ürdün, Irak, Lübnan ve Suriye arasında bir toplantı gerçekleştirildi.

lirleyici bir aktör olmayı sürdürmektedir. Suriye'deki yeni yönetime karşı temkinli yaklaşan Tahran yönetimi, Bağdat'ın Şam ile kurmaya çalıştığı ilişkileri dolaylı biçimde etkileme kapasitesine sahiptir. Irak hükûmeti ise bu etkiyi dengelemek adına özenli bir dış politika dili geliştirme çabasıdadır. Süreci yalnızca güvenlik veya mezhebi bağlamda değil kurumsal ve bölgesel çıkar perspektifinden değerlendirme eğilimi dikkat çekmektedir. Bu nedenle Bağdat yönetimi, İran'ın Suriye'deki yeni hükûmete dönük rezervlerini doğrudan çatışmaya dönüştürmeden dengeleyici hamlelerle süreci yürütmeye çalışmaktadır.

Öte yandan Irak'ın iç siyasi yapısında da Suriye ile geliştirilen ilişkileri zorlaştıran dinamikler mevcuttur. Özellikle Ahmed Şara'nın Bağdat'taki Arap Birliği Zirvesi'ne katılması

için yapılan resmî davet bazı İran yanlısı Şii siyasi grupların tepkisini çekmiştir. Hatta Irak parlamentosunda 57 milletvekili, Şara'nın Irak'a gelmesine karşı ortak bir bildiri yayımlayarak hükûmeti zor durumda bırakmıştır. Bu muhalefet yalnızca siyasi söylemle sınırlı kalmamış; Asaib Ehli Hak lideri Kays Hazali, sosyal medya üzerinden yaptığı açıklamada Şara'nın Irak'a gelmesi durumunda "tutuklanması gerektiğini" savunarak hükûmete net bir mesaj göndermiştir.⁵ Bu tür çıkışlar, Sudani hükûmetinin dış politikada kurumsal bir çizgi izleme çabasını zaman zaman sekteye uğratabilecek bir nitelik taşımaktadır.

Bununla birlikte Irak siyasetindeki tüm Şii aktörlerin bu muhalif çizgide yer almadığı da göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin Sadr Hareketi lideri Mukteda Sadr, Suriye'deki ye-

5 "Şii lider Hazali: Ahmed Şara Irak'a gelirse tutuklanır", *Rudaw*, 20 Nisan 2025.

ni yönetime karşı yapıcı ve ılımlı bir söylem geliştirmiştir. Suriye'de yönetim değişmeden önce rejim karşıtı açıklamalarda bulunan Kanun Devleti Koalisyonu lideri Nuri el-Maliki ise yeni dönemde söylem değişikliğine giderek Şara liderliğindeki hükûmeti tanıdığını ilan etmiştir. Dahası Iraklı Şii nüfusun en üst dini mercii olan Ayetullah Ali Sistani'den Suriye'deki yeni yönetime karşı herhangi bir olumsuz açıklama yapılmamış olması da Sudani hükûmetinin elini kolaylaştıran bir başka unsur olarak değerlendirilebilir. Bu tablo, sert çıkışlarına rağmen İran destekli bazı aktörlerin Irak siyasetinde Suriye ile kurulacak ilişkileri tamamen engelleme kapsamında olmadığına aksine çoğulcu bir dengelenme sürecinin mümkün olduğuna işaret etmektedir.

Suriye ile ilişkileri etkileyecek bir diğer önemli sına ise Irak'ta yaklaşan parlamento seçimleridir. 11 Kasım 2025'te yapılması planlanan seçimler, mevcut dış politika çizgisinin devamlılığı açısından belirleyici olacaktır. Yeni hükûmetin oluşumu özellikle İran'a yakın siyasi grupların ağırlığına göre Irak-Suriye ilişkilerinin seyrini etkileyebilir. Ancak mevcut eğilimler göz önünde bulundurulduğunda, Suriye'deki yönetime karşı sert

bir dil geliştiren İran yanlısı aktörlerin tek başına hükûmet kurabilecek güce ulaşması zor görünmektedir. Dolayısıyla seçim sonrası kurulacak yeni hükûmetin en azından mevcut dengeleri gözetten bir dış politika çizgisini devam ettirmesi olasıdır. Bu çerçevede seçim süreci kısa vadede ilişkilerin hızını yavaşlatabilecek olsa da uzun vadede yapısal kırılmalara yol açmayacak bir geçiş dönemi olarak değerlendirilebilir.

BÖLGESEL DÖNÜŞÜMÜN DİNAMİKLERİ VE IRAK- SURIYE İLİŞKİLERİNE ETKİSİ

Son dönemde Suriye'nin uluslararası alanda yeniden meşruiyet kazanmaya başlaması, Irak-Suriye ilişkilerinde yeni bir ivme yaratabilecek gelişmeler arasında değerlendirilmektedir. Özellikle ABD Başkanı Donald Trump'ın, Riyad'da Suriye Cumhurbaşkanı Ahmed Şara ile gerçekleştirdiği görüşme sonrası Suriye'ye yönelik yaptırımların kaldırılacağını açıklaması, yalnızca Vaşington-Şam hattında değil bölgesel denklemin tümünde yeni bir sayfa açabilecek niteliktedir. Bu kararın ardından ABD'li şirketlerin Suriye'de enerji yatırımlarına davet edilmesi ve Suriye'nin uluslararası ekonomik sisteme yeniden entegre

ABD Başkanı Donald Trump'ın, Riyad'da Suriye Cumhurbaşkanı Ahmed Şara ile gerçekleştirdiği görüşme sonrası Suriye'ye yönelik yaptırımların kaldırılacağını açıklaması, yalnızca Vaşington-Şam hattında değil bölgesel denklemin tümünde yeni bir sayfa açabilecek niteliktedir.

Irak hükûmetinin, dış politikasında savunmacı reflekslerin ötesine geçerek fırsat üreten bir kapasite geliştirmeye başladığı görülmektedir. Suriye üzerinden Akdeniz limanlarına uzanacak petrol boru hattı gibi projeler yalnızca ekonomik değil aynı zamanda jeopolitik etkiler üretme potansiyeli taşımaktadır.

olma yönündeki istekliliği Şam yönetiminin dış politikada daha esnek ve çok yönlü bir pozisyon alma çabasını ortaya koymaktadır.

Bu gelişmelerin Irak açısından iki temel sonucu olabileceği öngörülebilir. İlk olarak Şam'ın uluslararası meşruiyet kazanması, İran'ın Suriye üzerindeki etkisini sınırlayabilir ve bu durum Irak'ın Suriye politikasında daha bağımsız hareket edebilmesini mümkün kılabilir. Özellikle İran'a yakın Iraklı siyasi grupların Şam üzerindeki baskı ve yönlendirme kapasitesi zayıfladıkça Sudani hükûmetinin Şam ile kurduğu çok boyutlu ilişki modelinin önü daha da açılabilir. İkinci olarak ise Suriye'nin bölgesel bir aktör olarak güç kazanması, Irak için bu ilişkilerin stratejik önemini daha da artıracaktır. Irak, Şam ile geliştirdiği ilişkileri geriplanda tutmak istemeyecek; aksine bölgesel denklemin merkezinde yer alabilmek için bu hattı daha kurumsal ve derinlikli bir şekilde tahkim etmeye yönelebilecektir.

Bu çerçevede değerlendirildiğinde hem ABD-Suriye yakınlaşması hem de yaptırımların kaldırılması süreci Irak için yeni fırsat alanları yaratabilir. Irak'ın yalnızca güvenlik değil enerji, altyapı ve ticaret gibi alanlarda da Suriye ile ortak projelere yönelmesi bu dö-

nemde daha fazla teşvik edilebilir. Bu gelişmelerin Irak-Suriye ilişkilerini daha kalıcı ve karşılıklı bağımlılığa dayalı bir çerçeveye taşıması mümkündür. Ancak bu fırsatların hayata geçebilmesi, yalnızca bölgesel ve uluslararası konjonktüre değil aynı zamanda Irak iç siyasetinde bu süreci yönlendirecek istikrarlı bir siyasi iradenin varlığına da bağlı olacaktır.

SONUÇ YERİNE: İKİLİ İLİŞKİLERİN KURUMSALLAŞMA ÇABASI VE DİRENÇ NOKTALARI

Irak ile Suriye arasında 2024 sonundan itibaren ivme kazanan ikili ilişkiler yalnızca iki komşu ülkenin çıkarlarını değil aynı zamanda bölgesel güvenlik mimarisini etkileyebilecek ölçekte stratejik bir dönüşümü işaret etmektedir. Bağdat yönetiminin, Suriye'deki rejim değişikliğine verdiği temkinli ancak yapıcı tepki; güvenlikten enerjiye, diplomasiden ticarete uzanan çok boyutlu bir iş birliği sürecinin önünü açmıştır. Özellikle DEAŞ tehdidinin hafızalardaki ağırlığı ve sınır güvenliğine dair yapısal kırılganlıklar Irak'ın sürece güvenlik eksenli bir yaklaşımla başlamasını zorunlu kılmıştır. Ancak zamanla Şam ile geliştirilen temaslar yalnızca sınır ötesi tehditleri kontrol etme

amacıyla sınırlı kalmamış; enerji ihracat hatlarının çeşitlendirilmesi, ekonomik entegrasyon ve bölgesel diplomasiye eklenmesi hedefleriyle daha kapsamlı bir stratejiye evrilmiştir. Bu çerçevede Irak hükûmetinin, dış politikasında savunmacı reflekslerin ötesine geçerek fırsat üreten bir kapasite geliştirmeye başladığı görülmektedir. Suriye üzerinden Akdeniz limanlarına uzanacak petrol boru hattı gibi projeler yalnızca ekonomik değil aynı zamanda jeopolitik etkiler üretme potansiyeli taşımaktadır. Bağdat'ın bu süreçte Şam'la doğrudan güvenlik ve enerji müzakereleri yürütebilecek kurumsal derinliği inşa etmesi, devlet kapasitesinin güçlendirilmesi açısından da dikkate değerdir.

Diğer yandan tüm bu kazanımlar kırılgan bir zeminde ilerlemektedir. İran'ın Irak siyaseti üzerindeki etkisi, silahlı grupların özerk hareket kabiliyeti ve yaklaşan parlamento seçimleri gibi içsel sınamalar; ilişkilerin istikrar kazanmasını zorlaştıran başlıca dinamiklerdir. Aynı şekilde, İsrail'in Suriye'ye yönelik saldırgan tutumu ve Suriye sahasının yeniden çatışma alanına dönüşme riski, bölgesel iş birliği zeminini de tehdit etmektedir. Ancak buna karşın uluslararası düzeyde yaşanan

bazı gelişmeler bu kırılganlığı dengeleyebilecek fırsatlar da sunmaktadır. ABD Başkanı Donald Trump'ın Suriye'ye yönelik yaptırımları kaldıracağını açıklaması ve Şara ile gerçekleştirdiği doğrudan temas, Şam'ın uluslararası sistemde meşruiyet kazanma sürecine ivme kazandırabilir. Bu durum Irak'ın Suriye ile kurduğu ilişkilerin hem bölgesel hem de küresel ölçekte daha meşru ve etkin bir zemine oturmasını sağlayabilir. Öte yandan, Türkiye, Ürdün, Irak, Lübnan ve Suriye arasında düzenlenen "Suriye ve Komşu Ülkeler Toplantısı" gibi çok taraflı güvenlik forumları, bölgesel düzeyde kurumsallaşmış bir iş birliği perspektifi geliştirme açısından dikkate değerdir. Tüm bu unsurlar değerlendirildiğinde, Irak'ın Suriye ile geliştirdiği yeni ilişki biçimi; kırılganlıkları barındıran ancak doğru yönetildiği takdirde hem bölgesel dengeleme hem de ekonomik çeşitlenme açısından yüksek potansiyele sahip bir dış politika alanı olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda Sudani hükûmetinin dengeli, kurumsal ve çok yönlü dış politika yaklaşımını sürdürmesi yalnızca Irak'ın ulusal güvenliği için değil aynı zamanda bölgesel barış ve istikrar için de kritik bir rol oynamaya devam edecektir.

Sercan Çalışkan

2017 yılında İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümünden mezun olan Sercan Çalışkan, aynı yıl Milli Savunma Üniversitesi Alparslan Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Tezli Yüksek Lisans Programında eğitimine devam etmiştir. "Sosyal Medya Üzerinden Algı Savaşları: Zeytin Dalı Harekâtı" başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamlamıştır. Hâlihazırda Polis Akademisi Uluslararası Güvenlik Doktora Programında tez yazım aşamasındadır; doktora çalışması, 2003 sonrası Irak'taki güvenlik bürokrasisinin inşası, dönüşümü ve sınamaları üzerine odaklanmaktadır. 2019 yılından bu yana Ortadoğu Araştırmaları Merkezi (ORSAM) bünyesinde Irak Çalışmaları Araştırmacısı olarak görev yapan Çalışkan, Bağdat, Musul, Kerkük, Erbil ve Necef gibi Irak'ın birçok vilayetinde saha araştırmaları gerçekleştirmiştir. 2021 Irak Parlamento Seçimleri ve 2023 Irak Vilayet Meclisi Seçimlerinde Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı adına uluslararası gözlemci olarak görev almıştır. Uzmanlık alanları Irak'taki güvenlik sorunları ve bu sorunların bölgesel etkileri ile etnik ve mezhebi yapının toplumsal ve siyasal yansımalarını kapsamaktadır. Görüş ve analizleri ORSAM başta olmak üzere Anadolu Ajansı, The Diplomat ve Washington Institute gibi çeşitli ulusal ve uluslararası platformlarda yayımlanmıştır.

Telif Hakkı

Ankara - TÜRKİYE ORSAM © 2025

Bu çalışmaya ait içeriğin telif hakları ORSAM'a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu çalışmada yer alan değerlendirmeler yazarına aittir; ORSAM'ın kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

Ortadoğu Araştırmaları Merkezi

Adres : Mustafa Kemal Mah. 2128 Sk. No: 3 Çankaya, ANKARA
Telefon : +90 850 888 15 20
Email : info@orsam.org.tr
Fotoğraflar : Anadolu Ajansı (AA)